

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorózantky:	Mgr. Barbora Kvasničková
Téma práce:	Incidenční spory se zaměřením na neúčinná a odporovatelná právní jednání
Téma práce anglicky	Incidental disputes with the focus on ineffectiveness and contest of legal acts
Rozsah práce:	74 normostran vlastního textu (dle prohlášení rigorózantky 191 748 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	30. 11. 2023 (el. podoby), 04. 12. 2023 (tištěné podoby) datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 29. 11. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigorózantkou zvolené téma zaměřené na incidenční spory s akcentem na neúčinná a odporovatelná právní jednání se z pohledu insolvenčního řízení řadí mezi aktuální. Přitom nejde o téma nové či snad staronové, neboť insolvenční zákon počítá již od počátku své účinnosti s incidenčními spory, které vzniknou v průběhu insolvenčního řízení a jejichž povaha brání jeho skončení (srov. § 159 odst. 4 InsZ). Výběr tématu také rigorózantka v úvodu práce vysvětluje (na str. 7 a 8 včetně cíle rigorózní práce).

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Co do náročnosti jde o téma spíše náročné, které předpokládá znalost širších souvislostí rigorózantky ve zkoumané oblasti, nejen objasnění pojmu neúčinnosti právních jednání, ale především pak incidenčních sporů, které mohou vznikat – za pomoci daných právních institutů totiž lze od věřitelů účastnících se insolvenčního řízení odvrátit důsledky právních jednání, která by mohla negativně ovlivnit majetkovou podstatu, a tím i snížit šance těchto věřitelů na uspokojení jejich pohledávek. Dle seznamu použité literatury na str. 81 a násl. vyšla rigorózantka při zpracování práce jak z monografií, tak komentářů a odborných článků, především však z dostupné tuzemské judikatury (viz seznam na str. 82 a násl.). Pokud autor/ka citující judikaturu nepracuje rovněž z cizozemskými soudními rozhodnutími, není správné uvádět u citované judikatury zkratku „ČR“, nadto se tato zkratka neobjevuje u všech rozhodnutích, což je chybou. Po metodologické stránce práce kombinuje zejména pracovní metody deskripce a analýzy, když rigorózantka využívá právní předpisy, odbornou literaturu a zejména řadu soudních rozhodnutí, které popisuje, analyzuje a porovnává mezi sebou. Z rozboru, který je v práci proveden, je zřejmé, že neúčinnost právních úkonů je nástrojem, který má především ochránit věřitele, tj. že majetek dlužníka zůstane pro účely insolvenčního řízení zachován. Nebyla využita metoda komparativní, která by práci zřejmě obohatila. Konstatuji, že rigorózní práce obsahuje souhrnné poznatky dané problematiky.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům, které jsou na tento druh prací kladeny. Práce je systematicky strukturována celkem do sedmi (7) kapitol a dalších podkapitol, do kterých rigorózantka číselně nezařadila Seznam zkratek (str. 6), Úvod (str. 7 až 8), Závěr

(str. 78 až 80), Seznam použitých zdrojů (str. 81 a násl.) a oba jazykové Abstrakty včetně klíčových slov (str. 86 až 87). Zvolenou strukturu lze aprobovat, neboť ta odpovídá tématu práce. Rigorózní práce se nejprve věnovala obecně incidenčním sporům (kap. 1, str. 9 a násl.), aby následně soustředila pozornost na problematiku neúčinnosti právních úkonů (kap. 2, str. 17 a násl.), na odpůrčí žalobu (kap. 3, str. 30 a násl.), a dále na jednotlivé skutkové podstaty neúčinnosti, tj. na a) neúčinnost právních úkonů bez přiměřeného protiplnění (kap. 4, str. 48 a násl.), b) neúčinnost zvýhodňujících právních úkonů (kap. 5, str. 62 a násl.), c) neúčinnost úmyslně zkracujících právních úkonů (kap. 6, str. 71 a násl.), konečně na neúčinné právní úkony dlužníka po zahájení insolvenčního řízení (kap. 7, str. 74 a násl.). Struktura práce je takto vyhovující, lze ji hodnotit jako přiměřenou vzhledem k zadanému rigoróznímu úkolu, i když bych uvítal buďto kapitulu k úvahám rigorózní práce *de lege ferenda* (přesto, že jednotlivé úvahy se v práci průběžně vyskytují) nebo kapitulu srovnávající tuzemskou právní úpravu s některou z vybraných zahraničních úprav, např. německou či rakouskou. Zpracování obsahu práce přes zvolenou strukturu a za použití základních metod práce umožnilo rigorózní práci postupně dospět ke stanovenému cíli práce (jak je výslovně vymezen v Úvodu na str. 8).

4. Vyjádření k práci

Rigorózní práce je vyjma Úvodu a Závěru (číselně neoznačené jako kap.) složena z dalších sedmi (7) kapitol, které jsou vnitřně dále strukturované do podkapitol a dalšího členění textu práce. Můžu konstatovat, že cíl práce byl rigorózní prací naplněn, vycházím-li z jeho výslovného znění v Úvodu práce [na str. 8 cit. „*Cílem rigorózní práce je nabídnout ucelený a komplexní přehled o incidenčních sporech se zaměřením na neúčinné právní úkony za současného stavu právní úpravy, a to zejména za použití rozsáhlé judikatury Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a vrchních soudů České republiky. Cílem práce je dále zhodnocení, jaké typy právních úkonů lze postihnout neúčinností a jaké naopak nikoliv, a to jak z teoretického hlediska (naplnění znaků skutkové podstaty, věcná legitimace, lhůty apod.), tak zejména z hlediska praktického (za jakých okolností soudy neúčinné právní úkony sankcionují a kdy naopak odpůrčí žaloby zamítají).*“]. V kap. 1 byly vymezeny incidenční spory, jejich druhy a důsledky včetně společných pravidel pro incidence spory a jejich projednání, čímž rigorózní práce uvodila problematiku neúčinných a odporovatelných právních jednání, na které se následně zaměřila. Za pozitivní označuji zejména zpracovanou kapitolu k odpůrčí žalobě (v kap. 3), kde je určitě diskutní lhůta pro podání této žaloby viz k tomu otázka v bodě 6 tohoto posudku. Také rozpracování jednotlivých skutkových podstat neúčinných právních úkonů v dalších kapitolách působí přesvědčivým dojmem rozboru. Kladně hodnotím prezentaci aktuální judikatury k relevantním právním aspektům tématu rigorózní práce, např. k naplnění znaků ohledů slušnosti, ke kterým se vyjádřil Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 17. 2. 2022, sp. zn. 101 VSPH 958/2021, nebo ke (ne)zvýhodnění věřitele, pokud jde o plnění na zajištěné pohledávky viz rozsudek NS ze dne 31. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3815/2014. Za zajímavé lze označit rozebrání úmyslu zkrátit věřitele v podkap. 6.1.2 na str. 72, když cit.: „*úmyslu dlužníka zkrátit své věřitele mohou nasvědčovat např. tyto skutečnosti: právní úkon je učiněn ve prospěch spřízněné osoby...*“. Kdo všechno by mohl podle rigorózní práce spadat do okruhu těchto „spřízněných osob“? Vymezuje toto blíže judikatura nebo je i v tomto případě potřeba postupovat individuálně s přihlédnutím ke všem okolnostem viz komentář P. Sprinze a kol., C. H. Beck, 2019, str. 674? Celkově uzavírám, že rigorózní práce prokázala odpovídající znalost normativního textu, schopnost právní analýzy, výkladu, právní argumentace, syntézy a zevšeobecnění svých myšlenek při současném nabídnutí úvah ke zpracovanému tématu. Závěr na str. 78 až 79 navazuje na dostupné zdroje.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je výslovně uveden v čl. 4. tohoto posudku. Hodnocená práce splnila cíl , který si rigorózanťka takto pregnantně vytyčila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorózanťka při zpracování zvolené problematiky prokázala samostatnost při tvůrčí činnosti , ke které využila dostupné zdroje. Při tvorbě textu bylo postupováno lege artis . Dle protokolu o kontrole na plagiáty bylo zjištěno: počet podobných dokumentů – 116, nejvyšší dosažená míra podobnosti: 12%.
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je adekvátní, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, práce je vhodně strukturovaná a tvoří kompaktní celek .
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při práci se zdroji rigorózanťka vyšla spíše ze skromného okruhu dostupných zdrojů (srov. seznam na str. 81 an.); lze postrádat cizojazyčnou odbornou literaturu (přitom tematicky je možné se inspirovat např. rakouskou či německou pr. úpravou). Citační norma byla dodržena. Celkově však uzavírám, že práce se zdroji je takto adekvátní .
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rigorózanťka téma zpracovala zdařile a vyčerpala jej způsobem, který odpovídá požadavkům kladeným na tento druh kvalifikačních prací .
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je adekvátní (text neobsahuje grafy ani tabulky).
Jazyková a stylistická úroveň	V práci se nevyskytují gramatické nebo pravopisné chyby. Jazyková a stylistická stránka práce je tak na odpovídající úrovni .

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě práce by rigorózanťka mohla blíže představit úvahy ke lhůtě pro podání odpůřčí žaloby – lze považovat obecnou jednoroční lhůtu pro podání odpůřčí žaloby za přiměřenou (dle § 239 odst. 3 InsZ)? Přes poznámky rigorózanťky na str. 37 a 38.

Rigorózanťka by dále mohla vymezit neúčinnost právních úkonů ze zákona a neúčinnost právních úkonů založenou rozhodnutím soudu.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na rigorózní práce v daném oboru.

Práci **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.

V Praze dne 26. 12. 2023

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
oponent